

Gees Grootsholten en Curd Brenninkmeijer (rechts).

‘Waar doen ze het van?’

Wel peperdure bolides en een kapitale villa, maar geen – of nauwelijks – officiële inkomsten. Crimineel geld, belastingontduiking of niets aan de hand? Bij dit soort vragen kan de infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV) uitkomst bieden, zeggen iCOV-bestuurder **Curd Brenninkmeijer** (Dienst Landelijke Recherche) en hoofd iCOV **Gees Grootsholten** (Openbaar Ministerie). TEKST EDWARD DEITERS FOTOGRAFIE FRANS VEGA

Gees Grootsholten (GG) ‘Laat ik beginnen met een voorbeeld. Stel dat je iemand aanhoudt met 150 duizend euro in een Albert Heijn-tasje. Dan kun je je natuurlijk heel druk maken over het gronddelict waarmee hij dat geld heeft verdiend, maar je kunt ook bij ons een aanvraag uploaden op de iCOV-portal. Daarin vraag je een Rapportage Vermogen en Inkomen (iRVI) aan. Wanneer er een vordering is van een officier van justitie om ook fiscale informatie in te zien, zie je vervolgens al vrij snel of dat geld al dan niet afkomstig is uit legale bronnen.’

Curd Brenninkmeijer (CB) ‘Zo’n iRVI bevat gegevens over de actuele en historische situatie van onder meer vastgoedbezit, salaris, toeslagen, winstuitkering, erfenissen, schenkingen, autobezit en posities in ondernemingen. Die informatie is bij iCOV echt beschikbaar met een druk op de knop. Vroeger was je als rechercheur dagen, weken en soms zelfs maanden bezig en moest je bij

verschillende instanties al die vorderingen indienen.’

GG ‘De infobox is in 2013 gestart met het idee om te kunnen beschikken over real-time informatie over crimineel en onverklaarbaar vermogen. Om dat goed te doen, waren drie zaken nodig. Ten eerste veel data van de juiste partners, ten tweede voldoende goede IT-tools om in die data op de juiste manier te zoeken en tot slot experts uit alle deelnemende organisaties. Zij moeten duiden wat je ziet in zo’n berg financiële data en relaties.’

Juridisch construct

CB ‘De 43 iCOV-medewerkers zijn gedetacheerd vanuit de politie, het OM, de Belastingdienst/Fiod, iLT-IOD, FIU en DNB. Het gaat hierbij om analisten, accountants, invorderaars, rechercheurs, ontwikkelaars, data-scientists, beheerders, juristen en ondersteunend personeel.’

GG ‘We begonnen met een kern van politie, OM en Belastingdienst/Fiod. Daarna zijn ook De Nederlandsche Bank, Rijksrecherche, Douane, Financial Intelligence Unit (FIU) en het Centraal Bureau Justitiële Incasso (CJIB) aangesloten. Andere partners zijn de bijzondere opsporingsdiensten van onder meer de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). Nieuw toegetreden zijn onlangs de Autoriteit Consument en Markten (ACM) en het Commissariaat voor de Media. We hopen dat ook de KMar nog mee gaat doen, dan zijn alle opsporingsinstanties in Nederland aangesloten.’

CB ‘Het juridisch construct van iCOV is buitengewoon ingewikkeld. Voor iedere partij geldt een andere set regels en wetgeving. Daarnaast werken we natuurlijk allemaal met privacygevoelige informatie. Daarom kleuren we op alle vlakken extreem binnen de lijntjes. Zo werken we met privacy-juristen en is werkelijk alles met waarborgen omkleed.’

GG ‘Het vergde bij de partners behoorlijk wat lef om al die data voor elkaar open te stellen. Alles staat uiteraard in aparte omgevingen. Dus we werken zonder deze te vermengen. Toch hebben we voor sommige bakken data jaren moeten onderhandelen. Maar nu heeft elke deelnemer er in zijn eigen primaire proces

voordeel van om een en ander te delen.’

CB ‘Zo zijn bijvoorbeeld voor de Belastingdienst de “vertrokken-onbekend-waarheeffiguren” een groot probleem. Daar staan vaak nog grote bedragen open. Uit politiegegevens blijkt dan vaak dat die mensen helemaal niet vertrokken zijn. Die duiken dan ineens op bij een overlastmelding voor te harde muziek, een alarm dat afgaat of desnoods verkeersboetes. De politie ziet dat, de Belastingdienst niet. In het delen van dat soort informatie zit dus ongelofelijk veel winst.’

GG ‘Big data, de tools om dat te ontsluiten en de expertise van heel veel verschillende mensen. Dat is echt de succesformule van wat wij hier hebben opgezet. Doordat we op basis van een rechtmatige vraag geautomatiseerd door al die bakken heengaan, zie je nu dingen die je anders niet zou zien. Of alleen bij toeval zou hebben gevonden. Aan de uiteinden van een relatiescan zie je dan ineens belangrijke adresgegevens of personen waar je nooit naar gevraagd zou hebben. Zo kun je scenario’s uitwerken die inzicht geven in de aard en omvang van bepaalde problematiek. Tactisch kan dit heel interessant zijn, bijvoorbeeld om bij ondermijning een bepaalde omgeving te duiden. Dat biedt vervolgens weer handelingsperspectief voor de politie, de Belastingdienst of het openbaar bestuur.’

Vastgoedbezit

CB ‘Naast de iRVI leveren wij ook een Rapportage Relaties. Zeker bij grotere scans waarin van alles in te ontdekken valt, nodigen we onze klanten uit om er gezamenlijk naar te kijken. Wij geven dan aan wat ons is opgevalen. Er zit vaak veel meer informatie in zo’n scan dan je denkt. Bijvoorbeeld personen in de periferie van een subject die verdachte transacties op naam hebben of criminele antecedenten hebben. Collega’s van de politie zijn vaak ook echt geholpen met de fiscale kennis van onze experts.’

Van onze drie producten vind ik zelf de Thema-Rapportage het mooiste. Je kunt bijvoorbeeld voor een geografisch gebied in kaart brengen waar mogelijk geld wordt witgewassen via vastgoedbezit. Een stad als Rotterdam hebben we nu bijvoorbeeld behoorlijk in kaart als het gaat om vastgoedbezit. Dat is een complex proces. Op eigen kracht zou je dat bijna niet kunnen.’ ●

Gees Grootsholten: ‘Het vergde bij alle partners veel lef om data voor elkaar open te stellen’

Curd Brenninkmeijer: ‘Vroeger was je als rechercheur soms maanden bezig met vorderingen indienen’

Reageren op dit artikel?
Mail naar edward.deiters@politie.nl

Meer informatie
Portal:
<https://icov.rijksweb.nl>